

Bohus-Malmön

Malmö är ett av Bohuslänns äldsta fiskelägen och under namnet Samhället beskrivs det i en jordebok från år 1589, men redan 1572 upprättades en tullstation vid "Stallen". Ön var bebodd under 1500-talets sillperiod. Malmö tillhörde gården Näverkärr på Stångenäset. I början av 1700-talet fanns på Malmö 22 hushåll medan det på Smögen fanns 14 och i Gravarne (Kungshamn) endast 12 hushåll. Ön såldes 1715 till Olof Knape Strömstierna. Då låg bebyggelsen vid

buktens norra del.

Vid 1800-talets början sysslade de flesta med storfiske till havs, och invånarantalet var lågt, ca 80 personer. På 1830-talet påbörjades stenbrytning för att få fram sten till Trollhätte kanal och till Carlstens fästning. Enligt muntlig tradition utfördes sistnämnda arbete av fångar från fästningen. C A Kullgren arrenderade då ön. 1842 startade export av sten till framförallt Tyskland men även Sydamerika m.fl. ställen i världen. Arbetet utfördes av stenarbetare utifrån som först inhystes i fiskehemmen på order från firman C A Kullgren, som sedan byggde hyresbaracker. Även i dessa baracker blev det trångbott.

Under 1800-talets följande årtionden förbättrades försörjningsmöjligheterna för fiskarna genom att sillen gick till. Fiskarebefolkningen växte, år 1879 hade man 50 bodar och 4 salterier på Malmö, men bostadsförhållandena blev besvärliga eftersom antalet stenarbetare också ökat väsentligt. Det totala antalet invånare steg från ca 370 år 1870 till ca 740 vid sekelskiftet. Befolkningen kulminerade 1912 med 1688 personer. Cirka 600 stenhuggare arbetade på ön 1930.

Bebyggelsen låg vid mitten av 1930-talet väl samlad till de tre områdena Stallen, Draget och municipalsamhället. Sedan det startats 3 st pensionat på Malmö ökade antalet sommargäster starkt. För att ytterligare utveckla verksamheten anlade Kullgrens Enka år 1947 en konserverfabrik. Antalet fiskare hade då sjunkit till 75 stycken och antalet stenarbetare till ca 100 stycken. 1952 fick ön färjeförbindelse med fastlandet.

Under 60-talet sjönk arbetstillfällena och konserverfabriken lades ner. Skolan stängdes 1965. Åren 1970-75 förvandlades 34 äldre hus till sommarhus samtidigt som 120 nya byggdes av bl. a. Skanshus. Stenindustrin dog ut helt år 1977, då Kullgrens Enka gick i konkurs.